

اختلال اوتیسم در کودکان

زهرا سیفی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اختلال اوتیسم در کودکان

تالیف:

زهرا سیفی

انتشارات موجک

سرشناسه: سیفی، زهرا، ۱۳۵۱-

عنوان و نام پدیدآور: اختلال اوتیسم در کودکان / تالیف زهرا سیفی.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات موجک، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۱۴۷ ص.

شابک: ۰-۳۶۳-۹۹۴-۶۰۰-۹۷۸، ۵۸۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: درخودماندگی کودکان

موضوع: Autism in children

موضوع: درخودماندگی کودکان -- درمان

موضوع: Autism in children -- Treatment

رده بندی کنگره: RJ۵۰۶

رده بندی دیویی: ۶۱۸/۹۲۸۵۸۸۲

شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۴۸۶۱۹

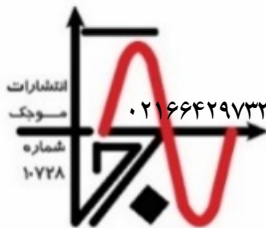
انتشارات موجک

واتساپ: ۰۹۳۶۳۰۳۱۲۵۸ کانال: telegram.me/mojak1

تلفن مرکز بخش: ۰۲۶۳۲۷۰۵۳۱۸ - ۰۲۶۳۲۷۲۱۸۱۹ - ۰۲۱۶۶۱۲۷۵۹۳ - ۰۲۱۶۶۴۲۹۷۳۳

ایمیل: mojakpublication@yahoo.com

سایت: www.mojak.ir

عنوان: اختلال اوتیسم در کودکان

تالیف: زهرا سیفی

مشخصات ظاهری: ۱۴۷ صفحه، قطع وزیری

چاپ اول: تابستان ۱۴۰۰، تیراژ: ۵۰۰ جلد

قیمت: ۵۸۰۰۰۰ ریال، شابک: ۰-۳۶۳-۹۹۴-۶۰۰-۹۷۸

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای انتشارات موجک محفوظ است. هیچ شخص حقیقی و حقوقی حق

چاپ و تکثیر این اثر را به هر شکل و صورت اعم از فتوکپی، چاپ کتاب و ... را ندارد. متخلفین به موجب

بند ۵ ماده قانون حمایت از ناشرین تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱	پیش‌گفتار.....
۳	فصل اول: اختلال اوتیسم.....
۳	۱-۱ اوتیسم.....
۴	۲-۱ ضوابط تشخیص اوتیسم.....
۶	۳-۱ درمان اوتیسم.....
۶	۴-۱ خصوصیات اوتیسم.....
۷	۵-۱ رشد اجتماعی.....
۹	۶-۱ ارتباط با محیط بیرون.....
۱۰	۷-۱ رفتارهای تکراری.....
۱۰	۸-۱ دلایل اوتیسم.....
۱۱	۹-۱ روش‌هایی برای سازگاری و حمایت از کودک مبتلا به اوتیسم.....
۱۵	فصل دوم: علائم و نشانه‌های اوتیسم (اوتیسم).....
۱۵	۱-۲ اختلال اوتیسم.....
۱۷	۲-۲ علائم مشترک اوتیسم (اوتیسم).....
۱۷	۳-۲ علائم اوتیسم (اوتیسم) در نوزادی.....
۱۸	۴-۲ علائم و نشانه‌های اولیه اوتیسم (اوتیسم) زیر ۱ سال.....

- ۲-۵ علائم و نشانه‌های اتیسم (اوتیسم) در کودک نوپا بین ۱ تا ۲ سال ۱۹
- ۲-۶ علائم و نشانه‌های اتیسم (اوتیسم) در کودک خرد سال بین ۲ تا ۵ سال ۲۱
- ۲-۷ علائم و نشانه‌های اتیسم (اوتیسم) در کودکان بزرگتر و نوجوان ۲۳
- ۲-۸ علائم و نشانه‌های اتیسم (اوتیسم) در بزرگسالان ۲۵
- ۲-۹ نشانه‌های اتیسم (اوتیسم) در دختران ۲۶
- ۲-۱۰ علائم و نشانه‌های اتیسم (اوتیسم) بر اساس حیطه‌ها ۲۷
- ۲-۱۰-۱ مهارت‌های زبانی ۲۷
- ۲-۱۰-۲ مهارت‌های اجتماعی ۲۸
- ۲-۱۰-۳ همان‌خواهی ۲۹
- ۲-۱۰-۴ حواس ۲۹
- ۲-۱۰-۵ رفتارهای تکراری ۳۲
- ۲-۱۰-۶ ترجیحات غذایی ۳۳
- ۲-۱۰-۷ رفتارهای چالش برانگیز ۳۳
- ۲-۱۰-۸ مشکلات گوارشی ۳۵
- ۲-۱۱ نشانگرهای زیستی ۳۵

فصل سوم: سطوح اختلال طیف اوتیسم ۳۷

- ۳-۱ اختلال طیف اوتیسم یا درخودماندگی ۳۷
- ۳-۲ فاکتورهای خطر آفرین اوتیسم ۳۸
- ۳-۳ ارتباط واکسیناسیون و اوتیسم در کودکان ۳۹
- ۳-۴ ارتباط لقاح مصنوعی و فناوریهای کمکی تولید مثل با اوتیسم ۳۹
- ۳-۵ تشخیص اوتیسم ۴۰
- ۳-۶ روش‌های نوین پزشکی برای تشخیص اوتیسم ۴۱
- ۳-۷ علائم و نشانه‌های نخستین اوتیسم (تا پیش از ۲ سالگی) ۴۲
- ۳-۸ انواع سطوح و علائم و نشانه‌های اختلال طیف اوتیسم (پس از ۲ سالگی) ۴۳

- ۳-۸-۱ اختلال طیف اوتیسم سطح یک ۴۴
- ۳-۸-۲ اختلال طیف اوتیسم سطح دو ۴۶
- ۳-۸-۳ اختلال طیف اوتیسم سطح سه ۴۸
- ۳-۹ علائم اوتیسم در نوجوانان (پس از پنج سالگی) ۴۹
- ۳-۱۰ علائم اوتیسم در بزرگسالان ۵۰
- ۳-۱۱ اوتیسم بیماری است یا اختلال؟ ۵۲
- ۳-۱۲ گفتار و زبان در کودک دارای اوتیسم ۵۲
- ۳-۱۳ هوش کودکان دارای اوتیسم ۵۳
- ۳-۱۴ مدرسه رفتن کودک دارای اوتیسم ۵۵
- ۳-۱۵ ازدواج افراد دارای اوتیسم ۵۶

فصل چهارم: درمان اوتیسم ۵۷

- ۴-۱ روش درمانی ای بی ای ۵۷
- ۴-۲ رویکرد تیچ ۵۸
- ۴-۳ گفتار درمانی ۵۸
- ۴-۴ کار درمانی ۵۹
- ۴-۵ روش درمان پاسخ محور ۵۹
- ۴-۶ فلور تایم ۶۰
- ۴-۷ درمان رفتار کلامی ۶۰
- ۴-۸ مداخله رشد ارتباط ۶۱
- ۴-۹ مدل دنور ۶۱
- ۴-۱۰ بازی درمانی ۶۲
- ۴-۱۱ دارو درمانی ۶۳
- ۴-۱۲ سان رایس ۶۴
- ۴-۱۳ رژیم غذایی برای اوتیسم ۶۴

- ۴-۱۴ چلیشن تراپی ۶۸
- ۴-۱۵ بررسی نشانه‌های نخستین اختلال طیف اوتیسم ۶۸
- ۴-۱۶ تشخیص اتیسم (اوتیسم) با اسکن مغزی (ام‌ار‌ای) ۷۲

فصل پنجم: آلودگی هوا و اختلال اوتیسم ۷۵

- ۵-۱ نقش آلودگی هوا در اختلال اوتیسم ۷۵
- ۵-۲ منواکسید کربن (CO) و اختلال طیف اوتیسم ۷۶
- ۵-۳ دی اکسید نیتروژن ۷۶
- ۵-۴ بررسی ریز آلاینده‌ها و اختلال طیف اوتیسم ۷۸
- ۵-۵ آسیب پذیری مغز در اثر مواجهه با آلودگی هوا و اختلال اوتیسم ۷۹
- ۵-۶ اختلال طیف اوتیسم و حقایق تلخ آلودگی هوا ۸۳

فصل ششم: بازی کودک دارای اختلال اوتیسم ۸۵

- ۶-۱ علت بازی متفاوت کودک دارای اوتیسم چیست؟ ۸۵
- ۶-۲ چه چیزی در بازی کودک دارای اختلال طیف اوتیسم به نظر عادی است؟ ۸۷
- ۶-۳ چرا بازی برای کودکان دارای اختلال طیف اوتیسم (اوتیسم) سخت و دشوار است؟ ۸۸
- ۶-۴ آموزش مهارت‌های بازی به کودکان دارای اختلال طیف اوتیسم ۹۰
- ۶-۵ مهارت‌هایی که بایستی برای کودک دارای اختلال اوتیسم مهیا نمود ۹۱
- ۶-۵-۱ بازی اکتشافی ۹۲
- ۶-۵-۲ بازی علت و معلول ۹۲
- ۶-۵-۳ بازی با اسباب بازی یا بازی کاربردی ۹۳
- ۶-۵-۴ بازی‌های ساختنی ۹۵
- ۶-۵-۵ بازی‌های فیزیکی ۹۵
- ۶-۵-۶ بازی‌های وانمودی ۹۵
- ۶-۶ کودکان دارای اختلال طیف اوتیسم از چه بازی‌های خوششان می‌آید؟ ۹۶

۶-۷ آرام کردن بدخلقی کودک دارای اوتیسم ۹۸

۶-۸ شباهت‌های اوتیسم و بیش‌فعالی و نقص توجه ۱۰۱

فصل هفتم: اختلال طیف اوتیسم با سایر بیماری‌ها ۱۰۳

۷-۱ اختلال طیف اوتیسم و صرع (اختلال تشنج) ۱۰۳

۷-۲ اختلال طیف اوتیسم و اختلال خواب ۱۰۴

۷-۳ اختلال طیف اوتیسم و اختلالات دستگاه گوارش ۱۰۶

۷-۴ اختلال طیف اوتیسم و سر درد (میگرن) ۱۰۷

۷-۵ اختلال طیف اوتیسم و حساسیت غذایی (آلرژی) ۱۰۷

۷-۶ اختلال طیف اوتیسم و آسم ۱۰۸

۷-۷ اختلال طیف اوتیسم و آگزما و سایر مشکلات پوستی ۱۰۹

۷-۸ اختلال طیف اوتیسم و اختلالات ایمنی ۱۰۹

۷-۹ اختلال طیف اوتیسم و توبروز اسکلروسیس ۱۰۹

۷-۱۰ اختلال طیف اوتیسم و اختلالات تغذیه ۱۱۰

۷-۱۱ اختلال طیف اوتیسم و مشکلات خوردن ۱۱۰

۷-۱۲ اختلال طیف اوتیسم و اضطراب ۱۱۱

۷-۱۳ اختلال طیف اوتیسم و افسردگی ۱۱۱

۷-۱۴ اختلال طیف اوتیسم و وسواس فکری (OCD) ۱۱۲

۷-۱۵ اختلال طیف اوتیسم و اسکیزوفرنی ۱۱۲

۷-۱۶ اختلال طیف اوتیسم و اختلال دو قطبی ۱۱۲

۷-۱۷ اختلال طیف اوتیسم و ناتوانی‌های ذهنی ۱۱۲

فصل هشتم: دارو درمانی برای مبتلایان به اختلال اوتیسم ۱۱۵

۸-۱ دارو درمانی رفتارهای تحریک‌پذیری، پرخاشگری و تنشگری در مبتلایان به اختلال طیف

اوتیسم ۱۱۵

- ۸-۲ دارو درمانی اختلال بیش‌فعالی و کمبود توجه در مبتلایان به اختلال طیف اتیسم ۱۲۰
- ۸-۳ دارو درمانی رفتارهای تکراری و حرکتهای کلیشه‌ای در مبتلایان به اختلال اتیسم ... ۱۲۳
- ۸-۴ دارو درمانی نقایص اجتماعی در اختلال طیف اتیسم ۱۲۴
- ۸-۵ دارو درمانی ارتباط کلامی در مبتلایان به اختلال طیف اتیسم ۱۲۶
- ۸-۶ دارو درمانی اضطراب در مبتلایان به اختلال طیف اتیسم ۱۲۷
- ۸-۷ دارو درمانی اختلالات شناختی در کودکان مبتلا به اختلال طیف اتیسم ۱۲۷
- ۸-۸ دارو درمانی اختلال خواب در مبتلایان به اختلال طیف اتیسم (اوتیسم) ۱۲۸

فصل نهم: اضطراب و هراس در کودک دارای اختلال اوتیسم ۱۳۱

- ۹-۱ اضطراب در کودک دارای اتیسم ۱۳۱
- ۹-۲ عوامل موثر در اضطراب فرد دارای اتیسم ۱۳۲
- ۹-۳ شیوه فرزند پروری والدین کودکان دارای اتیسم ۱۳۴
- ۹-۴ جایگاه و عملکرد فیزیولوژیک اضطراب در بدن کودک دارای اختلال طیف اتیسم ۱۳۵
- ۹-۵ انواع اختلال اضطراب در افراد دارای اختلال طیف اتیسم ۱۳۷
- ۹-۶ درمان اضطراب برای افراد دارای اختلال طیف اتیسم ۱۳۷
- ۹-۷ دارو درمانی برای درمان اضطراب کودک دارای اختلال طیف اتیسم ۱۴۰
- ۹-۸ رویکرد ARE برای کمک به کودکان دارای اتیسم و اضطراب ۱۴۱
- ۹-۹ برای کودک دارای اختلال طیف اتیسم و مضطرب چه کارهایی انجام دهیم و چه کارهایی انجام ندهیم؟ ۱۴۲

منابع ۱۴۵

پیش‌گفتار

اوتیسم (به انگلیسی: autism) یا درخودماندگی، (در مسیر شناخت به حواس، برای رمز‌گذاری و طبقه‌بندی اطلاعات در حافظه احتمالاً تسلط قوی یکی از حواس باعث تضعیف سایر حواس در انجام طبقه‌بندی اطلاعات دریافتی می‌شود) نوعی اختلال رشدی (از نوع روابط اجتماعی) است که با رفتارهای ارتباطی و کلامی غیرطبیعی مشخص می‌شود.

اختلال اتیسم (اوتیسم) طیفی از اختلالات رشدی عصبی است که عمدتاً با علائم نقص در مهارت‌های اجتماعی، مهارت‌های کلامی و غیر کلامی، اصرار بر یکنواختی و علایق محدود، حرکت‌های تکراری و کلیشه‌ای، عدم همدلی و ارتباط چشمی و گستره دیگری از علائم و نشانه‌ها مشخص می‌گردد. این علائم در کودکان دارای اوتیسم به شکل و شدت متفاوتی مشاهده می‌گردد و همین امر نیز می‌تواند منجر به تشخیص سطح اختلال اوتیسم گردد.

علائم این اختلال تا پیش از سه‌سالگی بروز می‌کند و علت اصلی آن هنوز ناشناخته است. به کسانی که این اختلال را دارند اوتیستیک یا درخودمانده گفته می‌شود. این اختلال در پسران شایع‌تر از دختران است. وضعیت اقتصادی، اجتماعی، سبک زندگی و سطح تحصیلات والدین نقشی در بروز اوتیسم ندارد. این اختلال بر رشد طبیعی مغز در حیطه تعاملات اجتماعی و مهارت‌های ارتباطی تأثیر می‌گذارد. کودکان و بزرگسالان مبتلا به اوتیسم، در ارتباطات کلامی و غیر کلامی، تعاملات اجتماعی و فعالیت‌های مربوط به بازی، مشکل دارند. این اختلال، ارتباط با دیگران و دنیای خارج را برای آنان دشوار می‌سازد. در بعضی موارد، رفتارهای خودآزاردهنده و پرخاشگری نیز دیده می‌شود. در این افراد، حرکات تکراری (دست زدن، پریدن) و پاسخ‌های غیرمعمول به افراد، دلبستگی به اشیاء یا مقاومت در مقابل تغییر نیز دیده می‌شود. ممکن است در حواس پنجگانه (بینایی، شنوایی، بساواایی، بویایی و چشایی) نیز حساسیت‌های غیرمعمول دیده شود. هسته مرکزی اختلال در اوتیسم، اختلال در ارتباط است. از هر ۶۰ تا ۷۰ تولد زنده در دنیا، یک نفر مبتلا به اوتیسم است.

کارشناسان زندگی ماشینی و عوامل ناشی از آن مانند استرس را در سیر صعودی ابتلا به این بیماری دخیل می‌دانند. نتیجه یک مطالعه نشان می‌دهد زنان دارای اضافه وزن زیاد و مبتلا به دیابت، در صورتی که باردار شوند، بیش از مادران سالم با احتمال تولد نوزاد اوتیستیک روبه‌رو خواهند بود. روز آگاهی جهانی اوتیسم روز دوم آوریل هر سال است که سازمان‌های فردی اوتیسم را در سراسر جهان دور هم می‌آورد تا به اموری مانند تحقیق، تشخیص، درمان و پذیرش عمومی افراد مبتلا به این اختلال رشد کمک کند.

هدف از تالیف کتاب حاضر آشنایی با اختلال اوتیسم در کودکان، شناخت نشانه‌ها و علائم اختلال اوتیسم در کودکان، آشنایی با روش‌های تشخیص اوتیسم در مراحل اولیه و دوران نوزادی، آشنایی با نشانه‌های کودک مبتلا به اوتیسم، شناخت خصوصیات کودکان دچار اوتیسم، آشنایی با روش‌های درمان کودکان اوتیسم می‌باشد.

شیوه سازماندهی کتاب حاضر به صورت زیر می‌باشد.

فصل اول: اختلال اوتیسم

فصل دوم: علائم و نشانه‌های اوتیسم (اوتیسم)

فصل سوم: سطوح اختلال طیف اوتیسم

فصل چهارم: درمان اوتیسم

فصل پنجم: آلودگی هوا و اختلال اوتیسم

فصل ششم: بازی کودک دارای اختلال اوتیسم

فصل هفتم: اختلال طیف اوتیسم با سایر بیماری‌ها

فصل هشتم: دارو درمانی برای مبتلایان به اختلال اوتیسم

فصل نهم: اضطراب و هراس در کودک دارای اختلال اوتیسم

در پایان، بر خود لازم می‌دانم که از همه عزیزان و بزرگوارانی که در مراحل گوناگون آماده سازی این کتاب بنده را یاری نموده‌اند، صمیمانه تقدیر و تشکر نمایم.

زهراسیفی

تابستان ۱۴۰۰

Autism Spectrum Disorder in Children

Zahra Seifi

اختلال اتیسم (اوتیسم) طیفی از اختلالات رشدی عصبی است که عمدتاً با علائم نقص در مهارت‌های اجتماعی، مهارت‌های کلامی و غیر کلامی، اصرار بر یکنواختی و علایق محدود، حرکتهای تکراری و کلیشه‌ای، عدم همدلی و ارتباط چشمی و گستره دیگری از علائم و نشانه‌ها مشخص می‌گردد. این علائم در کودکان دارای اوتیسم به شکل و شدت متفاوتی مشاهده می‌گردد و همین امر نیز می‌تواند منجر به تشخیص سطح اختلال اوتیسم گردد.

علائم این اختلال تا پیش از سه‌سالگی بروز می‌کند و علت اصلی آن هنوز ناشناخته است. به کسانی که این اختلال را دارند اوتیستیک یا درخودمانده گفته می‌شود. این اختلال در پسران شایع‌تر از دختران است. وضعیت اقتصادی، اجتماعی، سبک زندگی و سطح تحصیلات والدین نقشی در بروز اوتیسم ندارد. این اختلال بر رشد طبیعی مغز در حیطه تعاملات اجتماعی و مهارت‌های ارتباطی تأثیر می‌گذارد. کودکان و بزرگسالان مبتلا به اوتیسم، در ارتباطات کلامی و غیرکلامی، تعاملات اجتماعی و فعالیت‌های مربوط به بازی، مشکل دارند. این اختلال، ارتباط با دیگران و دنیای خارج را برای آنان دشوار می‌سازد. در بعضی موارد، رفتارهای خودآزاردهنده و پرخاشگری نیز دیده می‌شود. در این افراد، حرکات تکراری (دست زدن، پریدن) و پاسخ‌های غیرمعمول به افراد، دلبستگی به اشیاء یا مقاومت در مقابل تغییر نیز دیده می‌شود. ممکن است در حواس پنجگانه (بینایی، شنوایی، بساویی، بویایی و چشایی) نیز حساسیت‌های غیرمعمول دیده شود. هسته مرکزی اختلال در اوتیسم، اختلال در ارتباط است. از هر ۶۰ تا ۷۰ تولد زنده در دنیا، یک نفر مبتلا به اوتیسم است.

